

Inventering av kommunal klimatanpassning inom vård och omsorg

Materialet består av följande sex delar:

- ✓ Anvisningar
- ✓ Formulär A (För äldreboenden, gruppbostäder och sjukhem.)
- ✓ Formulär B (För hemtjänst och hemsjukvård.)
- ✓ Formulär C (För dagcentra och andra dagverksamheter för vuxna.)
- ✓ Formulär D (För förskolor och familjedaghem.)
- ✓ Mall för sammanställning

Inventering av kommunal klimatanpassning inom vård och omsorg

Anvisningar

Bakgrund

Den globala uppvärmningen leder till förändringar i klimatet som får tydliga konsekvenser för det kommunala arbetet. Denna inventering syftar till att undersöka vilka anpassningsåtgärder som är vidtagna inom vård och omsorg. Den ska utgöra underlag för beslut om ev. ytterligare åtgärder.

Enligt vad vi hittills vet är perioder med ovanligt hög temperatur det huvudsakliga klimatproblem som kan förväntas inom vård och omsorg. Därför är denna inventering fokuserad på detta problem. Särskilt för äldre människor är en kraftigt förhöjd temperatur ett allvarligt hälsoproblem. Både i Sverige och i andra länder har det visat sig att dödligheten ökar hos äldre personer i perioder med hetta.

Inventeringen är utarbetad inom forskningsprogrammet CLIMATOOLS. Vi vill gärna ta del av den utvärdering ni genomför, så att vi kan sammanställa erfarenheter från olika kommuner.

Praktisk arbetsmetod

Inventeringen bygger på fyra korta enkätformulär. För att genomföra inventeringen ska formulären skickas ut till de berörda kommunala verksamheterna. Så här kan ni göra:

1. Gör en lista över de verksamheter ni ska skicka ut enkäten till. Det rör sig om verksamheter inom följande fyra kategorier:

Äldreboenden, gruppboendestäder och sjukhem. (Formulär A.)

Avdelningar inom hemtjänst och hemsjukvård. (Formulär B.)

Dagcentra och andra dagverksamheter för vuxna. (Formulär C.)

Förskolor och familjedaghem (Formulär D.)

2. Fyll i de gråa fälten på formulären och kopiera upp tillräckligt antal exemplar. Skicka ut till de verksamhetsansvariga. Ge dem 2-3 veckor på sig att svara.

3. Samla in och sammanställ resultaten. En mall för detta bifogas.

4. Förse beslutsfattare med resultaten och ta vid behov upp en diskussion om ytterligare klimatåtgärder.

Inventering av kommunal klimatanpassning inom vård och omsorg

Formulär A: Till verksamhetsansvariga inom äldreboenden, gruppboenden och sjukhem.

Den globala uppvärmningen leder till förändringar i klimatet som får tydliga konsekvenser för det kommunala arbetet. Framför allt har vi att räkna med att perioder med ovanligt höga temperaturer blir vanligare. Detta kan utgöra ett allvarligt hälsoproblem särskilt för äldre och sköra människor.

Kommunen gör en inventering av hur långt vi idag har kommit med klimatanpassningen. Information och synpunkter som vi samlar in på detta sätt kommer att användas som underlag för beslut om ev. ytterligare åtgärder. Sådana insatser ska komma olika grupper av kvinnor och män som brukare och användare till del på lika villkor.

Skicka in det ifyllda formuläret till:

Vi vill ha det senast:

Verksamhetens (avdelningens) namn:

1. Har det uppstått problem för boende eller för anställda vid tidigare tillfällen då det varit ovanligt varmt på sommaren? I så fall, vilka problem, och vilka grupper av kvinnor respektive män drabbades?

2. Har personalen fått instruktioner eller utbildning om särskilda åtgärder som ska vidtas då det är ovanligt varmt? Vilka åtgärder?

3. Finns det luftkonditionerade utrymmen där boende kan vistas när temperaturen blir för hög?

4. Har ni några förslag till åtgärder som kommunen bör vidta för att underlätta för boende och anställda vid kraftig värme eller andra besvärliga väderhändelser?

Inventering av kommunal klimatanpassning inom vård och omsorg

Formulär B: Till verksamhetsansvariga inom hemtjänst och hemsjukvård

Den globala uppvärmningen leder till förändringar i klimatet som får tydliga konsekvenser för det kommunala arbetet. Framför allt har vi att räkna med att perioder med ovanligt höga temperaturer blir vanligare. Detta kan utgöra ett allvarligt hälsoproblem särskilt för äldre och sköra människor.

Kommunen gör en inventering av hur långt vi idag har kommit med klimatanpassningen. Information och synpunkter som vi samlar in på detta sätt kommer att användas som underlag för beslut om ev. ytterligare åtgärder. Sådana insatser ska komma olika grupper av kvinnor och män som brukare och användare till del på lika villkor.

Skicka in det ifyllda formuläret till:

Vi vill ha det senast:

Verksamhetens (avdelningens) namn:

1. Har ni uppdagat problem för de boende vid tidigare tillfällen då det varit ovanligt varmt på sommaren? I så fall, vilka problem, och vilka grupper av kvinnor respektive män drabbades?

2. Har personalen fått instruktioner eller utbildning om särskilda åtgärder som ska vidtas då det är ovanligt varmt? Vilka åtgärder?

3. Finns det beredskap för att avlasta äldre från betungande vård av anhöriga då det är ovanligt varmt? Hur är den beredskapen organiserad?

4. Finns det beredskap för ökad hjälp med t ex hushållsarbete för dem som behöver detta då det är ovanligt varmt? Hur är den beredskapen organiserad?

5. Finns det beredskap för att hålla tätare kontakt med de boende då det är ovanligt varmt, för att kunna uppdaga hjälpbehov och ev. hälsobesvär?

6. Har något gjorts för att hjälpa boende med klimatanpassning av deras privatbostäder?

7. Vilken beredskap finns för att nå ut med information vid akuta klimatproblem till brukare och anhörigvårdare som har svårigheter att förstå svenska eller är ovana vid svenska förhållanden?

8. Har ni några förslag till åtgärder som kommunen bör vidta för att underlätta för boende och anställda vid kraftig värme eller andra besvärliga väderhändelser?

Inventering av kommunal klimatanpassning inom vård och omsorg

Formulär C: Till verksamhetsansvariga inom dagcentra och annan dagverksamhet för vuxna.

Den globala uppvärmningen leder till förändringar i klimatet som får tydliga konsekvenser för det kommunala arbetet. Framför allt har vi att räkna med att perioder med ovanligt höga temperaturer blir vanligare. Detta kan utgöra ett allvarligt hälsoproblem särskilt för äldre och sköra människor.

Kommunen gör en inventering av hur långt vi idag har kommit med klimatanpassningen. Information och synpunkter som vi samlar in på detta sätt kommer att användas som underlag för beslut om ev. ytterligare åtgärder. Sådana insatser ska komma olika grupper av kvinnor och män som brukare och användare till del på lika villkor.

Skicka in det ifyllda formuläret till:

Vi vill ha det senast:

Verksamhetens (avdelningens) namn:

1. Har det uppstått problem i verksamheten då det varit ovanligt varmt på sommaren? I så fall, vilka problem, och vilka grupper av kvinnor respektive män drabbades?

2. Har personalen fått instruktioner eller utbildning om särskilda åtgärder som ska vidtas då det är ovanligt varmt? Vilka åtgärder?

3. Har ni tillgång det luftkonditionerade utrymmen där brukarna kan vistas när det är ovanligt varmt?

4. Har ni några förslag till åtgärder som kommunen bör vidta för att underlätta för brukare och anställda vid kraftig värme eller andra besvärliga väderhändelser?

Inventering av kommunal klimatanpassning inom vård och omsorg

Formulär D: Till verksamhetsansvariga inom förskolor och annan dagverksamhet för barn.

Den globala uppvärmningen leder till förändringar i klimatet som får tydliga konsekvenser för det kommunala arbetet. Framför allt har vi att räkna med att perioder med ovanligt höga temperaturer blir vanligare. Detta kan utgöra ett allvarligt hälsoproblem särskilt för äldre och sköra människor.

Kommunen gör en inventering av hur långt vi idag har kommit med klimatanpassningen. Information och synpunkter som vi samlar in på detta sätt kommer att användas som underlag för beslut om ev. ytterligare åtgärder. Sådana insatser ska komma olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar, till del på lika villkor.

Skicka in det ifyllda formuläret till:

Vi vill ha det senast:

Verksamhetens (avdelningens) namn:

1. Har det uppstått problem i verksamheten då det varit ovanligt varmt på sommaren? I så fall, vilka problem? Vilka grupper av flickor respektive pojkar drabbades? Hur påverkades personalen?

2. Har personalen fått instruktioner eller utbildning om särskilda åtgärder som ska vidtas när det är ovanligt varmt? Vilka åtgärder?

3. Har ni tillgång det luftkonditionerade utrymmen där barnen kan vistas när det är ovanligt varmt?

4. Har ni några förslag till åtgärder som kommunen bör vidta för att underlätta för barnen och för de anställda vid kraftig värme eller andra besvärliga väderhändelser?

Inventering av kommunal klimatanpassning inom vård och omsorg

Mall för sammanställning

Del A: Äldreboenden, gruppboenden och sjukhem.

Svar inkom från _____ verksamhetsansvariga.

Frågor	Sammanfattning av svaren
1. Har det uppstått problem för boende eller för anställda vid tidigare tillfällen då det varit ovanligt varmt på sommaren? I så fall, vilka problem, och vilka grupper av kvinnor respektive män drabbades?	
2. Har personalen fått instruktioner eller utbildning om särskilda åtgärder som ska vidtas då det är ovanligt varmt? Vilka åtgärder?	
3. Finns det luftkonditionerade utrymmen där boende kan vistas när temperaturen blir för hög?	
4. Har ni några förslag till åtgärder som kommunen bör vidta för att underlätta för boende och anställda vid kraftig värme eller andra besvärliga väderhändelser?	

Egna slutsatser om åtgärder som bör övervägas

Del B: Hemtjänst och hemsjukvård

Svar inkom från _____ verksamhetsansvariga.

Frågor	Sammanfattning av svaren
1. Har ni uppdagat problem för de boende vid tidigare tillfällen då det varit ovanligt varmt på sommaren? I så fall, vilka problem, och vilka grupper av kvinnor respektive män drabbades?	
2. Har personalen fått instruktioner eller utbildning om särskilda åtgärder som ska vidtas då det är ovanligt varmt? Vilka åtgärder?	
3. Finns det beredskap för att avlasta äldre från betungande vård av anhöriga då det är ovanligt varmt? Hur är den beredskapen organiserad?	
4. Finns det beredskap för ökad hjälp med t ex hushållsarbete för dem som behöver detta då det är ovanligt varmt? Hur är den beredskapen organiserad?	
5. Finns det beredskap för att hålla tätare kontakt med de boende då det är ovanligt varmt, för att kunna uppdaga hjälpbehov och ev. hälsobesvär?	
6. Har något gjorts för att hjälpa boende med klimatanpassning av deras privatbostäder?	

7. Vilken beredskap finns för att nå ut med information vid akuta klimatproblem till brukare och anhörigvårdare som har svårigheter att förstå svenska eller är ovana vid svenska förhållanden?	
8. Har ni några förslag till åtgärder som kommunen bör vidta för att underlätta för boende och anställda vid kraftig värme eller andra besvärliga väderhändelser?	

Egna slutsatser om åtgärder som bör övervägas

Del C: Dagcentra och annan dagverksamhet för vuxna.

Svar inkom från _____ verksamhetsansvariga.

Frågor	Sammanfattning av svaren
1. Har det uppstått problem i verksamheten då det varit ovanligt varmt på sommaren? I så fall, vilka problem, och vilka grupper av kvinnor respektive män drabbades?	
2. Har personalen fått instruktioner eller utbildning om särskilda åtgärder som ska vidtas då det är ovanligt varmt? Vilka åtgärder?	
3. Har ni tillgång det luftkonditionerade utrymmen där brukarna kan vistas när det är ovanligt varmt?	
4. Har ni några förslag till åtgärder som kommunen bör vidta för att underlätta för brukare och anställda vid kraftig värme eller andra besvärliga väderhändelser?	

Egna slutsatser om åtgärder som bör övervägas

Del D: Förskolor och annan dagverksamhet för barn.

Svar inkom från _____ verksamhetsansvariga.

Frågor	Sammanfattning av svaren
1. Har det uppstått problem i verksamheten då det varit ovanligt varmt på sommaren? Vilka grupper av flickor respektive pojkar drabbades? Hur påverkades personalen?	
2. Har personalen fått instruktioner eller utbildning om särskilda åtgärder som ska vidtas när det är ovanligt varmt? Vilka åtgärder?	
3. Har ni tillgång det luftkonditionerade utrymmen där barnen kan vistas när det är ovanligt varmt?	
4. Har ni några förslag till åtgärder som kommunen bör vidta för att underlätta för barnen och för de anställda vid kraftig värme eller andra besvärliga väderhändelser?	

Egna slutsatser om åtgärder som bör övervägas